

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Краснянського Кирила Вікторовича «Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту», представлену в спеціалізовану вчену раду Д 26.829.01 Національного університету фізичного виховання і спорту України для захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 - олімпійський і професійний спорт

Актуальність дисертаційної роботи. Сучасний неолімпійський спорт, як один з напрямків міжнародного спортивного руху, набув інтенсивного розвитку наприкінці ХХ та початку ХХІ століття, і поступово зайняв значне місце в соціумі та став його феноменом. Розвиток неолімпійського спорту в соціумі сприяло формуванню соціального інституту, який є стійким та має організовану форму діяльності груп людей, яка забезпечує функціонування суспільних відносин в неолімпійському спорті та впливає на його розвиток на рівні суспільства та особистості (Н.Г. Долбишева, 2015).

О.В. Борисова (2015), Н.Г. Долбишева (2014-2016) розглянули питання організаційної структури неолімпійського спорту на міжнародному рівні, А.О. Томенко (2015) та Н.Г. Долбишева (2012) на національному рівні. Є.В. Імас, О.В. Борисова, І.О. Когут, Т.А. Кропивницька та ін. (2014-2016) розкрили основні проблеми та перспективи розвитку неолімпійського спорту. В повному обсязі надано автономію спортивних заходів у неолімпійському спорті (Н.Г. Долбишева, 2017) хронологію, характеристику організації та проведення комплексних змагань Всесвітніх ігор, Всесвітніх інтелектуальних ігор, Всесвітніх ігор серед військово службовців та ін. (Н.Г. Долбишева, 2011-2015; І.Т. Скрипченко, 2013-2014).

Розвиток і зростання популярності неолімпійського спорту в Україні та підтримка його з боку держави сприяло формуванню у 2005 р. Спортивного комітету України, а його цілеспрямована діяльність формуванню та проведенню різного рівня змагань з окремих неолімпійських видів спорту, у тому числі й комплексних – Всеукраїнських ігор з єдиноборств (2011 р.), Всеукраїнських пляжних ігор (2012 р.), Всеукраїнських студентських ігор (2015 р.). Організація та проведення комплексних змагань є складним процесом, який вимагає взаємодії та злагодженості представників різного рівня, які забезпечують управління неолімпійським спортом. Таким чином, на сьогодні є актуальним вирішення проблем щодо вдосконалення системи організації комплексних змагань через концент-проєкту.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що дисертаційна робота **Краснянського Кирила Вікторовича «Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту»** є актуальною і своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами. Дисертаційна робота виконана як складова наукового комплексного міжвузівського

проєкту за темою 2 1.14 «Теоретико-методичні основи розвитку неолімпійського спорту» (номер державної реєстрації 0115U002372), що фінансувався за рахунок коштів державного бюджету у 2015–2017 рр., та теми 1.14 «Сучасний неолімпійський спорт: європейський та вітчизняний контекст» (номер державної реєстрації 0119U100412) згідно Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України 2016–2020 рр.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що узагальнено особливості організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, а саме: Всесвітніх ігор та Всесвітніх ігор SportAccord на 5-ти та 6-ти рівневій організаційно-управлінській структурі відповідно; розроблено періодизацію Всесвітніх ігор в контексті їх організації з урахуванням діяльності організаційних комітетів, інформаційного, економічного та кадрового забезпечення; визначено актуальні групи проблем організації Всесвітніх ігор (економічні, інформаційні, матеріально-технічні), Всесвітніх ігор SportAccord (економічні, кадрові, інформаційні, правові) та Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту (організаційні, матеріально-технічні); обґрунтовано та розроблено концепт-проєкт організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту на основі аналізу та узагальнення досвіду підготовки міжнародних та вітчизняних заходів і з урахуванням думок експертів.

Практичне значення отриманих результатів полягає у реалізації розробленого та обґрунтованого у роботі концепт-проєкту організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, який включає основні компоненти проведення змагань, описує потенційні проблеми організації заходу та шляхи їх вирішення. Використання запропонованого концепт-проєкту дозволить спростити процес організації змагань, збільшити їх глядацьку аудиторію та покращити фінансування. Узагальнені результати дослідження та розроблені практичні рекомендації впроваджені в діяльність центрального органу виконавчої влади сфери фізичної культури і спорту для підвищення рівня розвитку неолімпійських видів спорту, покращення показників, що залучають населення до рухової активності через організацію різноманітних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту. Усі основні положення дисертаційної роботи впроваджені в практику діяльності СКУ та освітній процес кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України під час викладання дисципліни «Неолімпійський спорт», що підтверджено відповідними актами впровадження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукові положення дисертації та висновки достатньою мірою обґрунтовані теоретичними даними, відповідають меті, завданням, об'єкту та предмету дослідження.

Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується:

- необхідною тривалістю дослідження (протягом 2014-2020 рр.);
- кількістю використаних літературних джерел, яка складає 164, з них понад 90 іншомовних, 37 інтернет-ресурса, в тому числі і офіційних сайтів спортивних організацій з неолімпійських видів спорту;
- використанням методів наукового пізнання, а саме: аналіз літературних джерел, документальних матеріалів та інформації мережі з Інтернет, історичний метод, аналіз, синтез і узагальнення, порівняння та аналогія, системний підхід, опитування (анкетування, бесіди, експертне опитування). SWOT-аналіз, методи математичної статистики);
- використанням методу експертних оцінок з визначенням узгодженості думки експертів за допомогою коефіцієнта конкордації (W).
- достатнім обсягом респондентів та їх професійним рівнем (4 особи організаційного комітету Всесвітніх ігор 2017 р. та 10 представників з неолімпійських видів спорту);
- достатньою кількістю та статусом експертів (n =10 особи, представники організаційного комітету Всеукраїнських пляжних ігор та Всеукраїнських ігор єдиноборств, члени організаційних комітетів змагань та національних спортивних федерацій, співробітник міжнародної організації Спеціальних Олімпіад, директор із зовнішніх зв'язків НСК «Олімпійський»);
- кількістю наукових публікацій та представлення наукових досліджень на конференціях різного рівня;
- результатами впровадження в практику діяльності СКУ України та освітній процес державних навчальних організацій.

Характеристика основних положень роботи. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних літературних джерел (164 джерела), додатків. Дисертація містить 12 таблиць і 33 рисунки. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 227 сторінок.

У вступі обґрунтована актуальність роботи, зв'язок роботи з науковими програмами, темами, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, представлені методологія дослідження, рівень наукової новизни і практична значимість роботи, відображено особистий внесок автора, наведено дані про апробацію роботи та впровадження отриманих результатів в практику.

Перший розділ роботи «Сучасні підходи до організації комплексних змагань» присвячено теоретичному аналізу, систематизації та узагальненню використаних літературних джерел за темою дослідження. Автор розкриває особливості комплексних змагань у системі неолімпійського спорту, їх спільні та відмінні риси, сучасні умови функціонування та їх вплив на організацію і проведення цих змагань. Надає характеристику системі організації як власності, системи та процесу. Наведені основні компоненти проведення змагань, а саме: структуру нормативно-правового компоненту організації змагань; етапи інформаційного проведення змагань (С.С. Філіпов, В.В. Єрмілова, 2009); типи реклам спортивних змагань (В.І. Жолдак, С.Г. Сейранов, 1999); види матеріально-технічного забезпечення змагань (С.П. Євсєєв, С.Ф. Курдибайло, В.Г. Суслєєв, 2007) тощо. Однак особливості

реалізації даних компонентів при проведенні комплексних змагань з неолімпійських видів спорту розкрито не в повному обсязі, що обумовлює актуальність проведення дослідження в даному напрямку.

Наприкінці розділу 1 представлені висновки, які розкривають проблему та зміст кожного підрозділу.

Обсяг I розділу 24 сторінках, а результати досліджень представлені у 2 працях автора.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** надано відомості про методи, контингент учасників експерименту, представлено організацію дослідження вирішення завдань, яка здійснювалася у 4 етапи та протягом 2014-2020 рр.

У третьому розділі **«Особливості організації міжнародних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту»** описано еволюцію підходів щодо проведення міжнародних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, надано характеристику їх компонентів, а саме: організаційно-управлінські засади, нормативно-правові основи, особливості формування програми змагань, інформаційної підтримки спортивних заходів, економічні аспекти організації ігор, матеріально-технічне забезпечення та особливості підготовки персоналу. Наведено періодизацію Всесвітніх ігор в контексті їх організації, рівні управління, які координують проведення Всесвітніх ігор і Всесвітніх ігор SportAccord та умови формування їх програм. В повному обсязі висвітлені проблеми проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, до яких експерти відносять: економічні, організаційні, правові, матеріально-технічні, інформаційні, кадрові, політичні, екологічні, безпекові (ступінь узгодженості думок експертів за коефіцієнтом конкордації скала $W=0,88$).

Наприкінці 3 розділу представлені висновки з зазначенням результатів власних досліджень.

Розділ викладено на 59 сторінках тексту і висвітлені у 10 публікаціях автора.

У четвертому розділі **«Проблеми організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту в Україні та шляхи їх вирішення»** наведено передумови виникнення всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту та Всесвітніх ігор SportAccord, що дозволило автору розкрити загальні та відмінні риси між ними щодо їх організації та проведення. SWOT-аналіз надав можливість визначити переваги, можливості, недоліки та загрози проведення всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, а також основні напрямки підвищення ефективності організації цих змагань (формування позитивного іміджу, пошук нових джерел фінансування, розширення програм існуючих змагань, організація нових проєктів).

У результаті власних досліджень, і з урахуванням думок експертів, розроблено концепт-проєкт організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, який складається з 3-х блоків: блок А – містить механізм реалізації основних компонентів організації змагань; блок Б

– включає перелік потенційних проблем, з якими можуть зіткнутись організатори змагань; блок В – передбачає шляхи вирішення проблем. Автор зазначає, що реалізація представленого концепт-проєкту можлива під час підготовки Всеукраїнських ігор єдиноборств, Всеукраїнських пляжних ігор та інших комплексних змагань з неолімпійських видів спорту

У висновках 4 розділу представлені результати SWOT-аналізу, однак не представлена загальна характеристика концепт-проєкту.

Розділ викладено на 38 сторінках тексту, результати власних наукових досліджень висвітлені у 2 публікаціях автора.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» представлено три групи даних, одержаних у ході дослідження. Результати досліджень доповнюють інформацію стосовно впливу неолімпійського спорту на сучасні тенденції розвитку спорту в цілому, передумов виникнення Всесвітніх ігор та змагань SportAccord, особливостей їх становлення, розвитку і місця в системі неолімпійського спорту та критеріїв включення видів спорту до програм цих змагань та факторів.

Отримали підтвердження дані про те, що організація міжнародних та національних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, є складним та багаторівневим процесом, ефективність якого залежить від багатьох факторів і супроводжується наявністю певних проблем; спортивні змагання виступають системоутворюючим фактором розвитку спорту, а також під час їх проведення змагань оцінюється ефективність процесів підготовки і відбору спортсменів, науково-методичного супроводу, системи підготовки фахівців.

Новими даними є: узагальнення особливостей організації Всесвітніх ігор, Всесвітніх ігор SportAccord і всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту та визначення специфіки реалізації організаційно-управлінського, матеріально-технічного, кадрового, економічного, нормативно-правового, інформаційного компонентів проведення цих проєктів; розробка періодизації Всесвітніх ігор в контексті їх проведення з урахуванням діяльності організаційних комітетів, інформаційного, економічного та кадрового компоненту організації цих змагань; визначення актуальних груп проблем організації Всесвітніх ігор (економічні, інформаційні, матеріально-технічні) та всеукраїнських (організаційні, матеріально-технічні) комплексних змагань з неолімпійських видів спорту; розробка концепт-проєкту організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, що базується на узагальненні передового міжнародного та національного досвіду проведення комплексних змагань, а також вивчення думок експертів щодо організації цих проєктів

У висновках дисертації викладено основні результати роботи у відповідності до поставлених завдань наукового дослідження.

Повнота викладу матеріалів дисертації в роботах, які опубліковані автором. Основні положення дисертаційного дослідження викладені у 12 наукових працях, з них 5 – опубліковані у фахових виданнях України (3 –

входять до міжнародних наукометричних баз), 7 публікацій апробаційного характеру.

В опублікованих роботах і авторефераті досить повно викладено питання з організаційних засад проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту. Дисертація та автореферат написані грамотно, лаконічно, науковим стилем. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації.

Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт. У ній вирішена важлива проблема щодо організації та проведення Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту та їх вдосконалення в економічному, інформаційному, кадровому та правовому аспекті.

Зауваження щодо змісту дисертації та автореферату. Поряд із зазначенням позитивних аспектів дисертації ми змушені зробити наступні зауваження.

1. В авторефераті (стор. 3) та дисертаційній роботі (розділ 2, стор. 56-58) зазначено використання методу опитування, який в свою чергу включав зростання методів анкетування, бесіди та експертне опитування. На нашу думку, це не є логічним оскільки анкетування та бесіда це методи, які відносяться до соціологічних методів дослідження. Експертне оцінювання можна вважати самостійним методом наукового пізнання та аналізу, як зазначають В. М. Костюкевич, О. А. Шинкарук, В. І. Воронова, О. В. Борисова, Г.М. Гнатієнко, В.Є. Снитюк, С.О. Телешун, О.Р. Титаренко та ін.

2. В авторефераті (розділ 4, стор. 14-15) наведені результати опитування глядачів, однак у 2 розділі автореферату інформація про кількість учасників, які приймали участь в анкетуванні, відсутня.

3. У тексті дисертаційної роботи розділів 1 та 3 чітко зазначається поняття «комплексні змагання з неолімпійських видів спорту», а у розділі 4 та загальних висновках використовується поняття «проект». Виникає питання: «Що спонукало автора використовувати проект (проекти) замість комплексних змагань з неолімпійських видів спорту?».

4. В дисертаційній роботі (розділ 3, стор. 87, рис. 3,5) та авторефераті (стор. 10) зазначені умови формування програм комплексних змагань з неолімпійських видів спорту Всесвітніх ігор SportAccord та Всесвітніх ігор. Розкриваючи дане питання автор не зазначив, що до програм Всесвітніх ігор обов'язковим є включення виду спорту або дисципліни, які увійшли до програми наступних Олімпійських ігор. Таке рішення вперше було прийнято організаційним комітетом з проведення V Всесвітніх ігор (м. Лахті) у 1997 р. на рівні угоди між МОК та Міжнародною асоціацією Всесвітніх ігор. Так, у 1997 р. на V Всесвітніх ігор (м. Лахті) до програми увійшли види спорту – жіноча боротьба та тхеквандо ВТФ, у зв'язку зі змінами правил у художній гімнастиці щодо програм з предметами з 2001 р., а саме з VI Всесвітніх ігор (м. Акіта), даний вид спорту входить до їх програми, у 2017 р. на X Всесвітніх іграх в обов'язкову програму увійшли олімпійські дисципліни скелелазіння та регбі.

5. Наприкінці розділу 4 автор подає власний концепт-проект організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту. На нашу думку для оцінки та встановлення ефективності його впровадження в практику необхідно було би надати концепт-проект експертам та їх результати представити у дисертаційній роботі.

Надані зауваження не є принциповими та не знижують загальної позитивної оцінки, наукової та практичної значущості дисертаційної роботи.

Висновок про відповідність дисертації вимогам. Дисертаційна робота **Краснянського Кирила Вікторовича «Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту»**, яка представлена на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт, є закінченою науково-дослідницькою працею, відповідає вимогам пунктів 9, 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Кандидат наук фізичного виховання та спорту,
доцент, декан факультету фізичної культури
і спорту Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

Н.Г. Долбишева

Підпис засвідчую:
начальник відділу кадрів
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

Н.І. Дем'янова

Відгук отримано 15.09.2020р.
Н.І. Дем'янова